

13.11.2012

1. VNK:n ak n:o VNK/1318/05/2011 12.10.2012
2. PLM:n ak n:o FI.PLM.2012-5210 948/40.05.99/2012

PUOLUSTUSVOIMIEN LAUSUNTO VNK:N MIETINTÖÖN VALTION TUTKIMUSLAITOSTEN JA TUTKIMUSRAHOITUSKEN KOKONAISUUDISTAMISESTA

Valtioneuvoston kanslia on pyytänyt Puolustusvoimia lausumaan 1. viiteasiakirjan mukaisesta mietinnöstä koskien valtion tutkimuslaitoksia ja sitä tukevan tutkimusrahoituksen kokonaisuudistamista.

Puolustusvoimat on aikaisemmin lausunut aihepiiriä koskevasta tematiikasta sektoritutkimuskentän kehittämisen osalta vuonna 2010. Puolustusvoimat edelleen toteaa, että PV:n tutkimuksen tulee palvella ensisijaisesti sotilaallisten suorituskykyjen kehittämistä. Tämän erityispiirteen takia puolustusvoimien T&K -toiminnan painopiste on säilytettävä sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvässä tutkimuksessa. Johtosuhteet on tarkoituksenmukaista säilyttää nykyisellään. Käytännössä tämä edellyttää, että puolustusvoimilla tulee olla käytössään tarvittavat resurssit suorituskykyjen suunnittelua, rakentamista ja kehittämistä tukevan tutkimustoiminnan toteuttamiseksi.

Puolustusvoimat pitää tarkoituksenmukaisena, että valtion tutkimuslaitosten rakennetta voitaisiin uudistaa mietinnön peruseriaatteiden mukaisesti kustannushyötyjen ja synergoiden lisäämiseksi. Erityisesti esitetty strategisen tutkimuksen vahventaminen ja tiivis asiakaslähtöisyys ovat kannatettavia perusteita valtion tutkimuskentän uudistamiselle. Puolustusvoimat on noudattanut näitä periaatteita oman tutkimuskentän uudistamisessa osana meneillään olevaa puolustusvoimauudistusta.

Puolustusvoimat painottaa, että tutkimusrahoitusta tulee uudelleen kohdentaa vain niistä valtion tutkimuslaitoksista, jotka on tässä mietinnössä luettu ehdotuksen piiriin (ks. s. 31), eikä leikata muiden hallinnonalojen oman tutkimustoiminnan rahoituskehyksistä.

Puolustusvoimat pitää tarkoituksenmukaisena, että strategisen tutkimuksen neuvostossa olisivat kaikki eri hallinnonalat edustettuina, jotta

eri tieteenalojen edustus olisi mahdollisimman laaja. Tämän lisäksi puolustusvoimat katsoo, että eri ministeriöiden alaiset toimijat olisi hyvä kytkeä mukaan valtioneuvoston kannalta strategisten tiedon intressien tunnistamiseen esimerkiksi komitea- tai työryhmätyöskentelyn muodossa, esim. mietinnössä tunnistettuihin tutkimusohjelmatoimikuntiin. Tämä antaisi eri hallinnonalojen alaisille toimijoille myös hyvän mahdollisuuden verkottumiseen.

Puolustusvoimat pitää tärkeänä mietinnön korostettua mallia, että valtion tutkimuskentän uudistamisen tulee tukea asiakastarpeiden täyttämistä ja perustua tilaajaperusteiseen tutkimukseen.

Puolustusvoimien kannalta selvitykseen liittyy kaksi kokonaisuutta, joiden toteuttamista ei pidetä tarkoituksenmukaisena:

1. Puolustusvoimien topografikunnan liittäminen Paikkatiedon tutkimus- ja kehittämiskeskukseen

Puolustusvoimien tiedustelukeskuksen Topografikunta on operatiivinen puolustusvoimien toimialoja ja joukkoja palveleva yksikkö, joka hankkii, taltioi ja tuotteistaa puolustusvoimien operatiiviseen ja kriisinhallinnan käyttöön paikkatietoja. Tiedon tuottajia ovat Suomessa eri viranomais- tahot ja yksityiset yritykset sekä ulkomailla EU -elimet ja kahdenväliset yhteistoimintaosapuolet kuten pohjoismaat, Yhdistyneet kuningaskunnat ja Yhdysvallat. Topografikunnan tehtävä on hankkia tietoa kaikkialta maailmasta, ei yksinomaan Suomen alueelta. **Merkittävä osa hankittavasta tiedosta ja siitä johdetuista tuotteista on salassa pidettävää tietoa (Julkl. 621/1999 24.1§ 10k).**

Paikka- ja olosuhdetietoalaa tarkastellaan puolustusvoimissa sotilastiedusteluun liittyvänä kokonaisuutena, joka tuottaa alan palveluja tiedustelutoimialan lisäksi myös muualle puolustusvoimiin. **Topografikunnassa ei tehdä tutkimustoimintaa** eikä se käytä valtion tutkimusrahoitusta.

Topografikunta ei ole itsenäinen hallintoyksikkö vaan osa Puolustusvoimien Tiedustelukeskusta ja vuoden 2014 alusta lukien osa Puolustusvoimien tiedustelulaitosta.

Topografikunnan tehtävien ja erikoisluonteen perusteella **sen liittäminen osaksi suunniteltua Paikkatiedon tutkimus- ja kehittämiskeskusta ei ole mahdollista.**

Pääesikunnan tiedusteluosasto, Puolustusvoimien tiedustelukeskus ja siihen kuuluva Topografikunta eivät ole olleet mukana mietinnön asian-

tuntijaryhmässä eikä näiden edustajia ole myöskään kuultu asiantuntijoina.

2. Ilmatieteen laitoksen ja Suomen ympäristökeskuksen toimintojen yhdistäminen

Puolustusvoimien näkökulmasta Ilmatieteen laitoksen nykyisten toimintaedellytysten turvaaminen on ensisijaisen tärkeää. Mietintö jättää vähälle huomiolle Ilmatieteen laitoksen merkityksen ensisijaisena valtakunnallisena turvallisuusviranomaisena, jonka keskeisimmät asiakkuudet ovat koko liikennesektori, maanpuolustus, sisäministeriön alaiset pelastustoimi, poliisi ja Rajavartiolaitos sekä sosiaali- ja terveysministeriön alainen Säteilyturvallisuukskeskus. Ilmatieteen laitoksen mittava tutkimustyö tukee hyvin niin turvallisuuspalveluja kuin laajemminkin yhteiskunnan palvelutarpeita.

Sotilaallinen toiminta edellyttää aina tuekseen vahvaa sääpalveluorganisaatiota. Suomessa käytössä ollut integroitu tuotantomalli, jossa siviili- ja sotilassääpalvelu tuotetaan samoissa yksiköissä, on toiminut puolustusvoimien näkökulmasta erinomaisesti. Puolustusvoimien kanta on, että **Ilmatieteenlaitoksen toimintaedellytykset turvataan edelleen parhaiten säilyttämällä Ilmatieteen laitoksen nykyinen hallinnollinen asema ja kehittämällä edelleen jo nyt hyvin toimivaa kyseisten laitosten välistä yhteistyötä.**

Pääesikunnan päällikkö
Vara-amiraali

Juha Rannikko

Suunnittelupäällikön sij
Eversti

Jari Kallio

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

Valtioneuvoston kanslian kirjaamo
Puolustusministeriö Puolustuspoliittinen osasto

TIEDOKSI

PEop-os

Pääesikunta
Suunnitteluosasto
HELSINKI

Lausunto

4 (4)
AI21579

IlmavE
PEtied-os
PVTk